

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนก ไบบัว. การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญา-
มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2524.
- กิตติ วัฒนกุล. รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. สัมภาษณ์,
26 มีนาคม 2535.
- เกษม ศิริสัมพันธ์. ลักษณะพิเศษของงานสอนในมหาวิทยาลัย. ใน ปัญหาและบทบาทมหาวิทยาลัย
ประเทศไทย. หน้า 100. พระนคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด สีวพร, 2507.
- จุมพล หนีมพานิช. รองอธิการบดีฝ่ายวางแผน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. สัมภาษณ์,
3 เมษายน 2535.
- เจียรนัย ทรงชัยกุล. รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.
สัมภาษณ์, 2 เมษายน 2535.
- เฉลียว บุรีภักดิ์ และคณะ. รายงานผลการวิจัยเรื่อง ลักษณะของครูที่ดี. เอกสารการนิเทศการศึกษา,
ฉบับที่ 187. กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2520.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. การพัฒนากระบวนการสอนทางไกลมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. ใน 10 ปี มสธ.
2521-2531. หน้า 51. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2531.
- _____. ศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. สัมภาษณ์,
10 มีนาคม 2536.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และสิริวรรณ ศรีพหล. สื่อสิ่งพิมพ์ในระบบการสอนทางไกล. ใน เอกสารชุดฝึก
อบรมการเป็นบรรณาธิการชุดวิชา. หน้า 6-8. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย-
ธรรมาราช, 2531.
- ชัยวัฒน์ บุญเทริก. บทบาทของอาจารย์วิทยาลัยครูในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อ
การพัฒนาชนบท. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ชุติมา สัจจานันท์. สาขาวิชาศิลปศาสตร์. ใน 10 ปี มสธ. 2521-2531. หน้า 79-80.
นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2531.

- ทบวงมหาวิทยาลัย. รายงานการประเมินผลการดำเนินงานระหว่างปี 2530-2532 ของสถาบันอุดมศึกษา
ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (2530-2534)
กองแผนงาน สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2533.
- _____. วัตถุประสงค์ นโยบาย มาตรการ และเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539), 2534.
- ทองคุณ หงส์พันธุ์. บทบาทของหัวหน้าฝ่ายปกครองและสวัสดิการของสถาบันฝึกหัดครู. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513.
- ทองอินทร์ วงศ์โสธร. ประชานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
สัมภาษณ์, 3 เมษายน 2535.
- นภลัย สุวรรณธาดา. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม. ใน 10 ปี มสธ. 2521-2531. หน้า 237-239.
นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2531.
- นิคม ทาแดง. สื่อการศึกษาทางไกล. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการศึกษาทางไกล. หน้า 482.
นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2534.
- _____. รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. สัมภาษณ์,
15 มีนาคม 2536.
- ปรีชญา เวสารัชช์. ศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2535.
- ป๋วย อึ้งภากรณ์. การบริหารมหาวิทยาลัย. เสียชีวิตอย่างเสียสิ้น, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, 2517.
- เปรมจิตต์ จิระพันธ์. การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะหน้าที่การทำงานของอาจารย์ประจำในจุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512.
- พัชรินทร์ ลาภานันท์. บทบาทเกี่ยวกับการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนของคณาจารย์มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์. ใน รวมบทความวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน ปี 2525-2527. หน้า 636-637.
- พัฒน์ น้อยแสงศรี. การปรับปรุงและพัฒนางานวิจัยในมหาวิทยาลัย. วารสารรามคำแหง 4
(ตุลาคม 2520) : 181-183.
- พัทยา สายหู. มสธ. กับสังคมไทย-เผชิญหน้ากับการท้าทาย. ใน 10 ปี มสธ. 2521-2531.
หน้า 274. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2531.

- พิมพ์กรรย์ นามวัฒน์. รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2535.
- ไพฑูริย์ พงศะบุตร. การกิจของมหาวิทยาลัยด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม. ใน รายงาน
การสัมมนาเรื่องภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สังคมไทยมุ่งหวัง. หน้า 85-86. 2517.
- ไพฑูริย์ ลินลารัตน์. พูดเรื่องอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2526.
- ภิญโญ สาธร. แนวคิดสำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัย. วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 5
(มีนาคม 2514) : 19.
- _____. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2516.
- มังกร ทองสุกดี. บทบาทของอาจารย์ในชั้นอุดมศึกษา. คุรุปริทัศน์ 11 (พฤศจิกายน 2520) : 44.
- มาณะ จิตตะสังคะ. ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2535.
- เมธี ปิณฑานนท์ และนาคยา ภัทรแสงไทย. การออกแบบการสอน : แผนพัฒนาการสอนรายวิชา.
กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2523.
- ยุพิน ศิริพละ. บทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ในวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- รุ่งทิวา จักรกร. วิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2527.
- วรรณ พงศ์สถาพร. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
เกี่ยวกับภารกิจของมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. มหาวิทยาลัยกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม. สารพัฒนาคณาจารย์
4 (มีนาคม-เมษายน 2534) : 11.
- วิจิตร ภัคศิริรัตน์. การบริการทางวิชาการแก่สังคม. ใน 10 ปี มสธ. 2521-2531. หน้า 203-209.
นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.
- _____. รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
สัมภาษณ์, 17 มีนาคม 2536.

วิจิตร ศรีสอาน. หลักการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2518.

_____. บทบาทต่าง ๆ ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย. ใน รายงานการสัมมนาการประเมินผล การปฏิบัติงานของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย. หน้า 24-26. กรุงเทพฯ : คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.

_____. การศึกษาทางไกล. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2529.

_____. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการศึกษาในทศวรรษหน้า. ใน โสภณ สอนเกียรติ (บรรณาธิการ), บทบาทของอาจารย์มหาวิทยาลัยในทศวรรษหน้า. หน้า 20. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหการพิมพ์, 2531.

_____. ปมประวัติ มสช. ใน 10 ปี มสช. 2521-2531. หน้า 9-10. นนทบุรี : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2531.

_____. ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2536.

วิจิตร อวาทกุล. ภารกิจของมหาวิทยาลัยด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม. ใน รายงาน การสัมมนาเรื่องภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สังคมไทยมุ่งหวัง. หน้า 77-84. 2527.

สมจิตต์ สิทธิชัย. ภารกิจของมหาวิทยาลัยด้านการทำนุบำรุงสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรม. ใน รายงาน การสัมมนาเรื่องภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สังคมไทยมุ่งหวัง. หน้า 102-107. 2517.

สมหญิง กลั่นศิริ. (แปลและเรียบเรียง) การศึกษาทางไกล. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2525.

สายไสว ไวยภาพ. การสำรวจและวิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์เรื่องผลิตภาพการทำงานของอาจารย์ใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ใน วารสารบัณฑิตวิทยาลัย (บทคัดย่อวิทยานิพนธ์). หน้า 412-414. 2516.

สิปปนนท์ เกตุทัต. การอุดมศึกษาไทยในอนาคต. ธุรกิจทัศน์ 14 (พฤษภาคม-มิถุนายน 2532) : 25.

สุปาณี พัฒราช. บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีต่อ การทำนุบำรุงวัฒนธรรมของชาติ ตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

สุธีระ ทานตวนิช. บทบาททางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ปีการศึกษา 2517. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.

สุรพล พุดคำ. บทบาทของสภาการฝึกหัดครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบริหาร- การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

สุโขทัยธรรมราช, มหาวิทยาลัย. ก. การผลิตชุดการสอนทางไกล. เอกสารชุดฝึกอบรม.

นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, ม.ป.ป.

- ____. ข. วัตถุประสงค์ นโยบาย และเกณฑ์ในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 6
(2530-2534) ม.ป.ป. (อัครานา)
- ____. ค. คู่มืออาจารย์สอนเสริม. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช,
ม.ป.ป.
- ____. ง. แผนหลักการวิจัยของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (พ.ศ. 2530-2534). ฝ่ายวิจัย
สำนักวิชาการ, ม.ป.ป.
- ____. ชุดฝึกอบรมการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- ____. กองแผนงาน. แบบสำรวจภาระงานของตำแหน่งอาจารย์ ปีการศึกษา 2530. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2530. (อัครานา)
- ____. เอกสารการสอนชุดวิชาการศึกษาทางไกล. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2534.
- ____. คู่มือนักศึกษา ประจำปีการศึกษา 2535. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช,
2535.
- ____. รายงานการประชุมสภาวิชาการ ครั้งที่ 26/2526 วันที่ 2 มิถุนายน 2526. สำนักวิชาการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2526. (อัครานา)
- ____. รายงานการประชุมสภาวิชาการ ครั้งที่ 3/2527 วันที่ 19 มกราคม 2527. สำนักวิชาการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2527. (อัครานา)
- ____. รายงานการประชุมสภาวิชาการ ครั้งที่ 25/2529 วันที่ 19 มิถุนายน 2529. สำนักวิชาการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2529. (อัครานา)
- ____. รายงานการประชุมสภาวิชาการ ครั้งที่ 21/2530 วันที่ 11 มิถุนายน 2530. สำนักวิชาการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2530. (อัครานา)
- ____. รายงานการประชุมสภาวิชาการ ครั้งที่ 27/2530 วันที่ 23 กรกฎาคม 2530. สำนักวิชาการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2530. (อัครานา)
- ____. รายงานการประชุมสภาวิชาการ ครั้งที่ 21/2531 วันที่ 9 มิถุนายน 2531. สำนักวิชาการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2531. (อัครานา)
- ____. รายงานการประชุมสภาวิชาการ ครั้งที่ 42/2532 วันที่ 23 พฤศจิกายน 2532. สำนักวิชาการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2532. (อัครานา)

สุโขทัยธรรมนิราช, มหาวิทยาลัย. รายงานการประชุมสภาวิชาการ ครั้งที่ 9/2534 วันที่ 7 มีนาคม

2534. สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมนิราช, 2534. (อัครานา)

____. รายงานการประชุมสภาวิชาการ ครั้งที่ 28/2534 วันที่ 18 กรกฎาคม 2534. สำนักวิชาการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมนิราช, 2534. (อัครานา)

____. ประกาศมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมนิราช เรื่องการปรับปรุงการใช้เทตลับประจำศวิชาและ
การสอนเสริม ลงวันที่ 30 เมษายน 2529. สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมนิราช,
2529. (อัครานา)

____. ประกาศมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมนิราช เรื่ององค์ประกอบ หน้าที่ และวิธีการดำเนินงานของ
คณะกรรมการกลุ่มปรับปรุงศวิชา ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2529. สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัย-
สุโขทัยธรรมนิราช, 2529. (อัครานา)

____. ประกาศมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมนิราช เรื่องมาตรการการผลิตศวิชา ลงวันที่ 20 มีนาคม
2533. สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมนิราช, 2533. (อัครานา)

____. ประกาศมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมนิราช เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดบุคลากรไปปฏิบัติราชการ
เกี่ยวกับการสอบ ลงวันที่ 17 เมษายน 2534. สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมนิราช,
2534. (อัครานา)

ลำเรียง บุญเรืองรัตน์. การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการสอนและการวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย.

ใน รายงานการสัมมนาการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย. หน้า 32-33.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.

อรพรรณ อุทิศวรรณกุล. บทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2521.

อุดม วิโรฒลิกษิตดิษฐ์. อาจารย์กับการวิจัย. วารสารรามคำแหง 4 (ตุลาคม 2520) : 134.

เอี่ยม ฉายางาม. คู่มือเข้ารับการอบรมเข้มศวิชาประสานการณวิวิชาชีพ/โครงการเสริมประสานการณ-

บัณฑิต. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมนิราช, 2535.

____. อธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมนิราช. สัมภาษณ์, 17 มีนาคม 2536.

ภาษาอังกฤษ

- Abdul Latiff, Zainal. Role Conflict, Role Ambiguity, and Job Satisfaction among Faculty Members in a Distance Education System: A Case Study at The University of Science Malaysia. DAI. 49/07-50/12 : UMI, 1989-1990.
- Barnard, William Walter. Role Expectations and Role Conflict in University Faculty Work Activities. Dissertation Abstracts 32 (January 1972) : 3712-A.
- Beaudoin, Michael. The Instructor's Changing Role in Distance Education. The American Journal of Distance Education 4 (1990): 21-29.
- Clark, Carolyn Chambers and Shea, Carole A. Management in Nursing. New York : McGraw-Hill Book Co., 1979.
- Duke, Christ. Open Education in Australia. Bulletin of the UNESCO Regional Office for Education in Asia and Oceania. n.p., 1978.
- Gagne, Robert M., Briggs, Leslie L., and Wager, Walter W. Principles of Instructional Design. 4th ed. Harcourt Brace : Jovanovich College Publishers. U.S.A., 1992.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. 2nd ed. New York : McGraw-Hill Book Co., 1964.
- Holmberg, Borje. Status and Trends of Distance Education. New York : Nichols Publishing Company, 1981.
- Keegan, Desmond J. On Defining Distance Education. Distance Education : International Perspectives. New York : St. Martin's Press, 1983.
- Keith Davis. Human Relation at Work. New York : McGraw-Hill Book Co., 1962.
- Mac Donald, Richard R., and Schellenberg, James H. Selected Reading and Projects in Social Psychology. New York : Random. House, Inc, 1971.
- MacKenzie, N., Postgate, R., and Scupham, J. Open Learning : systems and problems in post-secondary education. The Unesco Press, 1975.
- Moore, M.G. Toward a Theory of Independent Learning and Teaching. Journal of Higher Education 44 (December 1973) : 661-679.

- Neil, M. Education of Adults at a Distance. London : Kogan Page, 1981.
- Rapee Suvanajata. The Thai Professional Role : An Assessment of Role Expectation.
Bangkok : Research Center, the National Institute of Development
Administration, 1975.
- Rudolph, Frederick. The American College and University. New York : Alfred A.
Knopf, 1962.
- Rumble, Greville. and Harry, Keith, eds. The Distance Teaching Universities.
Croom Helm : London & Canberra St. Martin's Press, 1982.
- Secord, Paul F. and Backman, Carl W. Social Psychology. New York : McGraw-
Hill Book Co., 1964.
- Stansfeld, Sargent. "Concept of Role and Ego in Comtemporary Psychology". Social
Psychology of the Cross-Roads. New York : Harper and Brother, 1951.
- Strain, John. The Role of the Faculty Member in Distance Education. The American
Journal of Distance Education 1 (1987) : 95-113.
- Wedemeyer, C.A. "Independent Study" in Knowles, A.S. The international encyclopaedia
of higher education. Jossey-Bass Publishers, 1977. p. 2114-2121.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

รายนามคณาจารย์และผู้บริหารมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ที่ให้สัมภาษณ์
เพื่อนำข้อมูลไปสร้างแบบสอบถาม

1. ศาสตราจารย์ ดร. ปรัชญา เวสารัชช	ศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ทองอินทร์ วงศ์โสธร	ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
3. รองศาสตราจารย์ ดร. มานะ จิตตะสังกะ	ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
4. รองศาสตราจารย์ ดร. จุมพล หนีมพานิช	รองอธิการบดีฝ่ายวางแผน
5. รองศาสตราจารย์ กิตติ วัฒนกุล	รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
6. รองศาสตราจารย์ ดร. เจียรนัย ทรงชัยกุล	รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
7. รองศาสตราจารย์ พิมพ์จรรย์ นามวัฒน์	รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

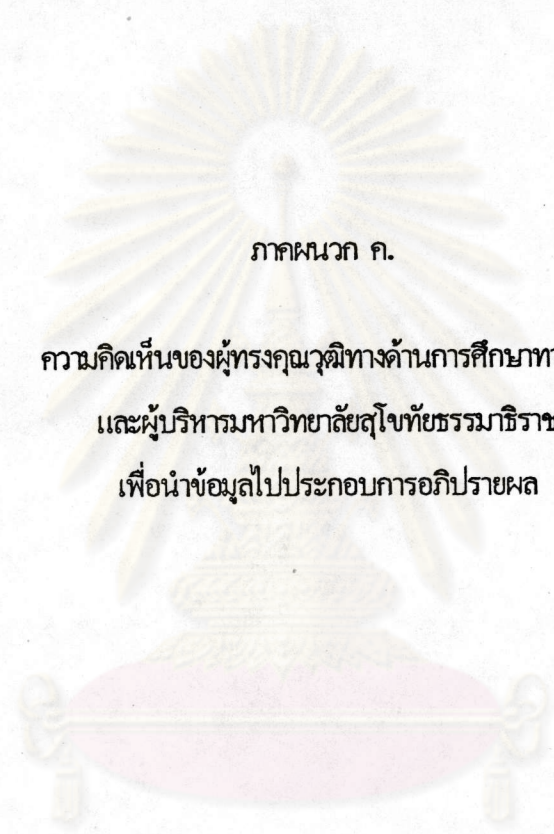
ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจแบบสอบถาม

1. ศาสตราจารย์ ดร. ชัยยงค์ พรหมวงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษาทางไกล
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ทองอินทร์ วัชชีโสธร	ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษาทางไกล
3. รองศาสตราจารย์ ดร. นิคม ทนแดง	ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษาทางไกล
4. รองศาสตราจารย์ ดร. วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา	ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษา
5. รองศาสตราจารย์ ดร. ชลัญจกร อาษาอำรุง	ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาทางไกล
และผู้บริหารมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช
เพื่อนำข้อมูลไปประกอบการอภิปรายผล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร. ชัยรงค์ พรหมวงศ์
 ศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
 สัมภาษณ์ วันที่ 10 มีนาคม 2536

บทบาทและภาระหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัยเปิดในต่างประเทศ

บทบาทและภาระหน้าที่หลักของอาจารย์มหาวิทยาลัยเปิดในต่างประเทศที่ใช้ระบบการสอน
 ทางไกล มีดังนี้

1. บทบาททางด้านการสอน

1.1 บทบาทด้านการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งจะครอบคลุมไปถึงการประเมิน และการปรับปรุง
 หลักสูตรหรือชุดวิชาที่ได้สอนไปแล้ว ทั้งนี้เพื่อให้ครบวงจรทุกกิจกรรม

1.2 บทบาทด้านการผลิตสื่อหลักของมหาวิทยาลัย ซึ่งถ้าจะแบ่งมหาวิทยาลัยในระบบเปิด
 ตามประเภทของสื่อที่ยึดถือเป็นหลักแล้ว จะมีอยู่ 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คือ มหาวิทยาลัยเปิดที่ยึดสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อแกนกลาง เช่น มหาวิทยาลัย
 เปิดของอังกฤษ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช มหาวิทยาลัยเปิดอินทราคาณสี มหาวิทยาลัยเปิดอินโด-
 เนเซีย และมหาวิทยาลัยเปิดอื่น ๆ อีกมากกว่า 10 สถาบัน

กลุ่มที่ 2 คือ มหาวิทยาลัยเปิดที่ยึดเอาสื่อวิทยุกระจายเสียงและสื่อวิทยุโทรทัศน์เป็น
 สื่อแกนกลาง เช่น มหาวิทยาลัยทางอากาศของญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยโทรทัศน์และวิทยุของประเทศจีน

กลุ่มที่ 3 คือ มหาวิทยาลัยเปิดที่ใช้สื่อคอมพิวเตอร์เป็นสื่อแกนกลาง เช่น
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ทีโคโลราโด ซึ่งสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์และสื่อทางด้านโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม
 มหาวิทยาลัยเปิดแห่งอเมริกา

1.3 บทบาทด้านการผลิตสื่อเสริมของมหาวิทยาลัย สื่อเสริมหมายถึง สื่อที่นำเนื้อหาสาระ
 ที่บรรจุไว้ในสื่อหลักของมหาวิทยาลัย แต่ไม่แน่ใจว่าสื่อหลักจะถ่ายทอดเนื้อหาสาระได้ดีพอ จึงได้นำมาไว้
 ในสื่อเสริม เช่น กลุ่มที่ใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก สื่อเสริมได้แก่ สื่อโสตทัศน์ รายการวิทยุกระจายเสียง
 รายการวิทยุโทรทัศน์ การสอนเสริม รวมทั้งการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หรือในระบบมหาวิทยาลัยเปิดที่
 ใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อหลัก สื่อเสริมได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ การสอนเสริม สื่อโสตทัศน์ คอมพิวเตอร์

1.4 บทบาทในการพบปะกับนักศึกษาแบบเผชิญหน้า คือมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา ซึ่งมีอยู่ 4 ลักษณะ ได้แก่

- 1) การให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในโอกาสต่าง ๆ อันเป็นหน้าที่ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยทางไกล ซึ่งอาจจะมีกรณีนัดหมายกันล่วงหน้าเวลาอาจารย์ทำงานนั้นเดินทางไปต่างเมือง
- 2) การสอนเสริมในระบบการสอนทางไกล เป็นการเลือกเฉพาะเนื้อหาที่นักศึกษายังเรียนจากสื่อหลักไม่ได้มาเสริมเติมเต็มให้นักศึกษามีความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ดียิ่งขึ้น
- 3) การสอนในระบบปกติ (Schooling) ซึ่งไม่ใช่การสอนเสริม แต่เป็นการสอนทุกเนื้อหาสาระ ในบางสถาบันบังคับให้นักศึกษาต้องมาเข้าเรียนในชั้นเรียน จำนวน 20 หน่วยกิต เช่น มหาวิทยาลัยทางอากาศของญี่ปุ่น หรือมหาวิทยาลัยเปิดของอังกฤษ ที่บังคับให้นักศึกษามาเข้าเรียนฤดูร้อน (Summer School) ในบางวิชาที่นักศึกษาไม่สามารถสอบผ่านได้หรือในระบบของมหาวิทยาลัยอุตสาหกรรมราช ก็บังคับให้นักศึกษาที่เรียนชุดวิชาต่าง ๆ ครบหมดแล้วหรือเกือบจะครบ ต้องมาเข้าอบรมแก่นักศึกษา หรือเรียกว่าเสริมประสบการณ์วิชาชีพ 5-6 วัน
- 4) การพบปะนัดหมายในลักษณะปฏิบัติการ คือการฝึกปฏิบัติ เนื่องจากเนื้อหาสาระบางเรื่องต้องมีการฝึกปฏิบัติ เช่น ทางด้านนิเทศศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ ในอนาคตคงมีด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งจะบังคับให้นักศึกษามาเข้าห้องแล็บ

2. บทบาทด้านการวิจัย เป็นบทบาทหน้าที่โดยตรงที่อาจารย์ต้องรับผิดชอบ เพื่อส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ให้มากขึ้นที่จะมีวัตถุประสงค์ใหม่ ๆ มาถ่ายทอดให้นักศึกษา งานวิจัยที่ทำงานมีอยู่ 2 ลักษณะคือ

2.1 งานวิจัยทางวิชาการ เพื่อขยายขยายแดนแห่งความรู้ ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยในเนื้อหาวิชาที่สอน เช่น การศึกษา เศรษฐศาสตร์ เป็นต้น ผู้ที่ทำวิจัยก็คืออาจารย์ประจำคณะหรือสาขาวิชา

2.2 งานวิจัยสถาบัน เป็นงานวิจัยที่ได้รับมอบหมายจากมหาวิทยาลัยให้หาคำตอบที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารมหาวิทยาลัย โดยมีสำนักหรือสถาบันรับผิดชอบทำวิจัย เช่น มหาวิทยาลัยเปิดของอังกฤษมีสถาบันเทคโนโลยีทางการศึกษา (Institute of Educational Technology : IET) จะวิจัยด้านเทคนิควิธีการที่เกี่ยวกับการศึกษาทางไกล หรือมหาวิทยาลัยทางอากาศของญี่ปุ่น จะมีหน่วยงานที่เรียกว่า สถาบันสื่อการศึกษาแห่งชาติ (National Institute of Multi-Media Education) รับผิดชอบการวิจัยเพื่อหาข้อมูลเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสื่อการศึกษาทางไกล ในขณะที่อาจารย์ของมหาวิทยาลัยทางอากาศจะเน้นวิจัยทางด้านเนื้อหาสาระวิชาการ

3. บทบาทด้านการบริการชุมชน และการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเปิดในต่างประเทศไม่เน้นมาก โดยเฉพาะด้านการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม เพราะมีหน่วยงานอื่นทำอยู่แล้ว

4. บทบาทด้านการบริหาร อาจารย์มหาวิทยาลัยเปิดก็เช่นเดียวกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยระบบปกติที่ต้องรับผิดชอบงานด้านบริหารมหาวิทยาลัยด้วย นับตั้งแต่การเป็นผู้ประสานงานแขนงวิชา คณะบดี รองอธิการบดี ผู้อำนวยการ รวมทั้งอธิการบดีด้วย ซึ่งส่วนมากก็จะเป็นบทบาทของคณาจารย์กลุ่มหนึ่งซึ่งมีความสามารถหรือทักษะพิเศษ

ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของอาจารย์

ปัจจัยที่ทำให้อาจารย์มีบทบาทแตกต่างกัน น่าจะมีอยู่ 3 ส่วน ดังนี้

1. คำสั่งอย่างเป็นทางการ จะเป็นการบอกว่าอาจารย์ต้องทำอะไรบ้าง
2. ความสนใจใฝ่รู้ของแต่ละบุคคล
3. สภาพแวดล้อมของสถาบัน ได้แก่บรรยากาศในการทำงาน ซึ่งหมายถึงสภาพทางกายภาพ ได้แก่ ห้องทำงาน เครื่องปรับอากาศ โต๊ะเก้าอี้ และสภาพทางจิตภาพ ได้แก่ ความคับข้องใจ การเปิดโอกาสของผู้บังคับบัญชาระดับสูง เพื่อร่วมงานที่ใฝ่วิชาการ

ดังนั้นการที่อาจารย์จะสังกัดหน่วยงานใด หรือมีตำแหน่งทางวิชาการชั้นใด ก็จะไม่มีการกระทำบทบาทของอาจารย์ เพราะตำแหน่งทางวิชาการจะมีได้ก็ต่อเมื่อต้องมีผลงานมาก่อน ไม่ใช่เป็นรองศาสตราจารย์แล้วจะมีผลงานมากขึ้นกว่าเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฉะนั้นปัจจัยที่ทำให้บทบาทอาจารย์แตกต่างกัน นอกจากคำสั่งอย่างเป็นทางการแล้ว ก็มีความกระตือรือร้นโดยส่วนตัว และบรรยากาศการทำงาน

บทบาทหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชในปัจจุบัน

อาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชในปัจจุบันทำบทบาทแรกคือ การสอนโดยสื่อก่อนข้างหนักมาก เนื่องจากเรามีจำนวนอาจารย์ประมาณ 300 คน แต่มีถึง 600 ชุดวิชา ซึ่งตามเกณฑ์ทบวงมหาวิทยาลัย กำหนดให้อาจารย์ 1 คนรับผิดชอบ 1 ชุดวิชา แต่สภาพความเป็นจริง อาจารย์ 1 คนรับผิดชอบ 2 ชุดวิชา จึงเป็นภาระงานที่หนักมาก ทำให้อาจารย์ไม่มีเวลาที่จะทำบทบาทด้านการวิจัย และได้เคยมีการวิเคราะห์กันว่าใน 1 ปีนั้น อาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชมีเวลาเหลือเพียงแค่ 4 วันเท่านั้นที่ไม่ต้องทำอะไรเลย แม้จะมีการกระตุ้นให้มีการวิจัยโดยให้ทุนต่าง ๆ ก็ไม่ค่อยมีคนเสนอทำ และบางคนเมื่อรับ

ทุนไปแล้วก็ขอคืนหรือไม่เสร็จตามเป้าหมาย การวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชจึงมีน้อย เพราะไม่มีเวลาจริง ๆ ที่จะทำ ดังนั้นถ้าจะมุ่งพัฒนาด้านการวิจัย โดยที่อาจารย์ยังคงต้องรับผิดชอบอยู่ 2 ชุดวิชา งานวิจัยก็จะไม่เกิดขึ้น

บทบาทของอาจารย์มหาวิทยาลัยเปิดในต่างประเทศกับของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

บทบาทของอาจารย์มหาวิทยาลัยในระบบการศึกษาทางไกล ไม่ว่าจะเปิดเป็นมหาวิทยาลัยเปิดในต่างประเทศหรือของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชจะไม่แตกต่างกัน เช่นการเป็นอาจารย์สอนเสริม ก็จะมีทั้งที่เป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย และบุคคลภายนอกที่มหาวิทยาลัยเชิญมา แต่จะต่างกันตรงที่การจ่ายค่าตอบแทน ซึ่งในต่างประเทศจะให้ค่าตอบแทนอาจารย์ตามรายหัวนักศึกษาที่มารับการสอนเสริมหรือคำปรึกษา ส่วนที่บางศูนย์มีนักศึกษามารับการสอนเสริมน้อยแล้วควรจะยกเลิกศูนย์สอนเสริมนั้น คงจะเลิกไม่ได้เพราะในระบบการสอนทางไกล ถ้าจัดสอนเสริมแล้วได้ผล 100% ถือว่าล้มเหลว เพราะเป็นเพียงสื่อเสริมเท่านั้น ฉะนั้น ถ้านักศึกษามาน้อยแสดงว่าสื่อหลักดี แต่ถ้านักศึกษามากแสดงว่าสื่อหลักต้องปรับปรุง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร. นิคม ทาแดง
รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สัมภาษณ์ วันที่ 15 มีนาคม 2536

บทบาทและภาระหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บทบาทของอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ก็คงจะเป็นไปตามภารกิจของมหาวิทยาลัยทั่วไป 4 ด้านคือ 1) ด้านวิชาการ 2) วิจัย 3) บริการชุมชน 4) ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพราะฉะนั้นจะอยู่ที่ว่า ลักษณะมหาวิทยาลัยเปิดบทบาทจะเน้นหนักตรงไหน เนื่องจากมหาวิทยาลัยสอนโดยสื่อ บทบาทก็จะขึ้นอยู่กับที่วิชาการในด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ เอกสารการสอน แบบฝึกปฏิบัติ เทปเสียง รายการวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ พัฒนาหลักสูตร พัฒนาชุดวิชา ผลิตสื่อสอนเสริม และการสอนเสริม

สำหรับบทบาทที่ 2 คือ บริการชุมชน เนื่องจากวิชาการของเรามีเป้าหมายอยู่ 2 ประการคือ

1. เพิ่มประสิทธิภาพความรู้ความคิดของประชาชนทั่วไป หรือเรียกว่าเพิ่มคุณภาพชีวิตแก่ประชาชนทั่วไป
2. เพิ่มวิทยฐานะ ซึ่งก็คือการคิดหลักสูตรให้ได้ประกาศนียบัตร สัมฤทธิบัตร ปริญญาบัตร เพราะฉะนั้น การพัฒนาชุดวิชาของเราจึงออกมาในลักษณะที่เริ่มต้นและจบในตัวเอง หมายความว่า มีบทนำ มีตัวเนื้อหา มีการสรุป และมีการนำไปประยุกต์ใช้ไปพร้อมกัน ซึ่งผู้เรียนก็ไม่จำเป็นต้องไปเรียนวิชาที่ 1 ที่ 2 เหมือนมหาวิทยาลัยปิด แต่ละชุดวิชาที่กลายเป็นการศึกษาต่อเนื่อง ที่ใครอยากจะรู้เรื่องอะไรก็เรียนได้ อันนี้คือวัตถุประสงค์ที่แฝงอยู่ เพราะฉะนั้น ถ้าอาจารย์เข้าใจวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย เวลาที่ทำงานพัฒนาหลักสูตรหรือชุดการสอน ก็จะเข้าใจว่าตนเองต้องทำบทบาทอันนี้ไปพร้อมกันคือ บทบาททางวิชาการ และบทบาททางบริการชุมชน สื่ออื่น ๆ ก็เป็นเช่นนี้ อย่างรายการวิทยุก็เหมือนกัน คือรายการ 20 นาที ก็จะจบในตัวเอง ใคร ๆ ก็ฟังได้ ฟังแล้วสามารถนำไปใช้ได้เลย ซึ่งไม่เหมือนรายการของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่เป็นเนื้อหาวิชา คนที่เรียนเท่านั้นถึงจะฟังรู้เรื่อง และต้องติดตามเป็นตอน ๆ ไป แต่ของเราจบในตัวเลย คือส่วนหนึ่งให้ความรู้แก่นักศึกษาโดยตรง อีกส่วนหนึ่งใครก็ได้ที่ฟังแล้วเอาไปใช้ได้

บทบาทด้านการวิจัย ในช่วงต้น ๆ อาจารย์ไม่สามารถจะทำได้ เพราะแม้แต่บทบาทที่หนึ่งก็ยังทำกันไม่ค่อยได้ แต่การวิจัยที่อาจารย์ทำมันแฝงอยู่ในช่วงที่จะมีการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งอาจารย์ทุกคนต้องวิจัยเพื่อศึกษาความจำเป็น ความต้องการในหลักสูตรของตัวเองที่จะพัฒนาขึ้นมา ก่อน ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจสังคมได้พอสมควร และอีกประการหนึ่งที่อาจารย์ไม่ค่อยได้ทำวิจัย ก็เนื่องจากไม่มีเวลาเพราะติดภาระงาน ทางด้านการผลิตชุดวิชา ชุดการสอนที่มีมาก ซึ่งในตอนต้นมหาวิทยาลัยเคยกำหนดไว้ว่าให้อาจารย์ 1 คนรับผิดชอบการเป็นประธานชุดวิชา 2 ชุด แต่ความเป็นจริงแล้ว 1 คนรับผิดชอบโดยเฉลี่ย 3-4 ชุด และจากที่เคยคำนวณกันคร่าว ๆ ตั้งแต่เวลาที่ใช้ในการเขียนหน่วย คุมสอบ สอนเสริม (รวมเวลาเดินทางไป-กลับ) ทุกอย่าง สรุปแล้วพบว่าใน 1 ปี อาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชิราช มีเวลาว่างจริง ๆ ที่จะทำอะไรได้อยู่เพียง 4 วันเท่านั้น

บทบาทด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชิราช ทำอยู่ก็มีโครงการไทยศึกษา ส่วนอุทยานการศึกษา นั้น เนื่องจากเราเป็นมหาวิทยาลัยเปิด เดิมที่เราต้องการที่จะให้ที่ทำงานของมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งการศึกษาสำหรับประชาชนทั่วไป ที่ใครก็ได้มาตัดดวงความรู้ไป แต่เดี๋ยวนี้ไม่ได้เป็นเช่นนั้น เพราะถ้าจะยืนยันตามแนวคิดเดิม การออกแบบจะแตกต่างจากตรงนี้มาก อย่างเช่น ศูนย์ผลิตรายการ (Studio) จะเป็นส่วนหนึ่งที่เปิดให้ประชาชนสามารถเข้ามาดูกระบวนการผลิตของเราได้ทุกเวลา โดยที่ไม่ไปรบกวนคนผลิตเลย แต่ที่ทำกันอยู่มันรบกวนเวลาคนทำงาน และต้องขอเป็นงานเป็นการ จึงได้ดู หรืออย่างโครงการไทยศึกษาก็ไม่ใช่ว่าจะมาอยู่ที่สาขาวิชาศิลปศาสตร์ น่าจะเป็นแบบเปิดที่เป็นศูนย์ไทยศึกษา มีนิทรรศการตลอดเวลา ใครมาก็ดูได้ มาเรียกคูปองดูได้

บทบาทหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัยเปิดในต่างประเทศ

บทบาทของอาจารย์มหาวิทยาลัยเปิดในต่างประเทศ โดยมากก็มีแต่สอนโดยการผลิตสื่อการสอน แล้วก็วิจัยในเรื่องที่สอน เพื่อนำผลวิจัยไปปรับเปลี่ยนสื่อ วิจัยในเนื้อหาวิชาซึ่งเกี่ยวกับการเรียนการสอน แต่ไม่ใช่วิจัยสถาบัน ซึ่งเขาจะไม่ทำวิจัยสะเปะสะปะหรือไปรับจ้างวิจัย นอกจากนี้ก็ยังทำหน้าที่ที่ปรึกษาแก่นักศึกษาในศูนย์ที่อยู่ใกล้ ๆ และสอนเสริมด้วย อีกลักษณะหนึ่งที่แตกต่างจากของเราคือ คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาของอังกฤษนั้น ไม่ได้มีหน้าที่ผลิตสื่อเพียงอย่างเดียว แต่เขาต้องบริหารชุดวิชานั้นด้วย บริหารชุดวิชาก็คือ รับผิดชอบในการออกข้อสอบ ประเมินผล และการเปลี่ยนแปลงอะไรต่าง ๆ ซึ่งของเรานั้นจะทำเช่นนี้สำหรับชุดวิชาระดับปริญญาโท ส่วนปริญญาตรีผลิตเสร็จแล้วก็สลายตัวเลย

บทบาทของอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชในปัจจุบัน

อาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช มีบทบาทมากขึ้นไป คือเพียงแค่รับผิดชอบหน่วยเดียว งานก็มากพอแล้ว เพราะโดยเงื่อนไขของการรับผิดชอบหน่วย มีทั้งการออกแบบรายการวิทยุกระจายเสียง ประจำหน่วย ออกแบบรายการวิทยุโทรทัศน์ประจำชุดวิชา ออกแบบสื่อสอนเสริม รวมไปถึงการประเมิน ปรับปรุงให้ทันเวลาและทันเหตุการณ์ เนื่องจากวิชาการมันเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา ภาระงานของอาจารย์ จึงต้องกระทำต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ และให้มีการวิจัยเพื่อทำให้บทบาทแรกสมบูรณ์และถูกต้อง ซึ่งในต่างประเทศเขาสนใจเรื่องอะไรเขาก็จะวิจัยในเรื่องนั้นเพื่อให้ตามทันวิชาการ ดังนั้นถ้าพิจารณาและมีความเข้าใจต่อบทบาทการผลิตชุดวิชาหรือสื่อการสอนแล้วก็จะเห็นว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช มีบทบาทกว้างขวางครอบคลุมเพียงไร

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ วิจิตร ภักดีรัตน์

รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สัมภาษณ์ วันที่ 17 มีนาคม 2536

บทบาทและภาระหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1. บทบาทของอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชในเชิงวิชาการได้แก่ งานสอน ซึ่งมีทั้งที่เป็นการสอนโดยตรงและโดยอ้อม โดยตรงคือการออกไปสอนเสริม พบปะกับนักศึกษา ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ซึ่งในระบบทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ก็มี ชมรมนักศึกษาทุกจังหวัด เพื่อเป็นแหล่งที่จะช่วยเหลือกันด้านวิชาการ อาจารย์ทุกคนต้องทำหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ จะถือว่าเป็นตัวล็อกที่จะทำก็ได้ไม่ทำก็ได้ นั่นไม่ได้ ซึ่งอาจารย์จำนวนมากไม่ค่อยเข้าใจบทบาทนี้ โดยปกติแล้วอาจารย์ต้องให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาอย่างน้อย 1 ชมรม กระจายไปตามแขนงวิชาต่าง ๆ ในการออกไปพบปะกับนักศึกษานั้นควรจะกำหนดโดยทั้งฝ่ายอาจารย์และชมรมนักศึกษากว่าในแต่ละภาคการศึกษาควรจะออกไปพบปะกับนักศึกษาอย่างน้อยก็ครั้ง แต่ในข้อเท็จจริงไม่ได้ดำเนินการในส่วนนี้ จึงทำให้นักศึกษามีความรู้สึกอ้างว้าง ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ผลักดันให้นักศึกษาออกจากระบบไป ทั้งนี้เป็นเพราะว่าอาจารย์ไม่มีเวลาพอ เนื่องจากภาระงานด้านการผลิตสื่อการสอน และไม่มีค่าตอบแทนทางวิชาการเหมือนการไปสอนเสริมหรือแต่งตำรา จึงไม่เป็นที่สนใจของอาจารย์เท่าที่ควร ส่วนงานสอนโดยอ้อมของอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชคือ การเขียนตำราหรือสิ่งพิมพ์ ซึ่งถือเป็นสื่อหลักของระบบการสอนทางไกล

2. บทบาทด้านพัฒนางานวิชาการ อาจารย์คงต้องมีบทบาทไปตามภารกิจของมหาวิทยาลัย ดังนี้

- การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม เช่นการฝึกอบรมวิชาการวิชาชีพ การจัดสัมมนา อภิปราย กิจกรรมอื่น ๆ ที่จะช่วยให้สภาพสังคมพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น อาจารย์ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากร ร่วมประชุม อภิปราย หรือเขียนบทความทางวิชาการเพื่อทำความเข้าใจกับมวลชนต่าง ๆ อาจารย์บางสาขาวิชา เช่น รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สามารถทำบทบาทตรงนี้ได้ แต่อาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ยังออกไปทำงานส่วนนี้น้อยกว่ามหาวิทยาลัยอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ยังไม่มั่นใจในบทบาทของตัวเองมากกว่า

- การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ไม่ได้หมายถึงการไปทอดกฐินเท่านั้น แต่การทำนุนั้น แสดงออกได้หลายอย่างเช่น การเขียนงานวิชาการ บทความต่าง ๆ มหาวิทยาลัยก็ได้มีการเชิญชวน เช่นมี "วารสารสุโขทัย" แต่ก็ไม่ค่อยมีคนเขียนมา ทั้ง ๆ ที่สามารถทำได้ นอกจากนี้การออกไปมีส่วนร่วมกับ สังคมเช่น การออกค่าย การกีฬา ของเรายังไม่ชัดเจน เพราะเป็นมหาวิทยาลัยของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่อยู่ในวัย ทำงานไม่สามารถแบ่งเวลาได้ แต่ความเป็นจริงแล้วมหาวิทยาลัยสามารถทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมได้ โดยทำ ผ่านชมรมนักศึกษา ชมรมบัณฑิต ซึ่งจะมีบทบาทในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นหรือ บริการวิชาการได้อย่างดี โดยอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชาติราชต้องเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย แต่ปัจจุบัน อาจารย์ไม่ได้ทำ นอกจากคนที่สนใจไปเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาต่าง ๆ เอง และการออกไปนั้น มหาวิทยาลัยก็ไม่ได้ส่งเสริมเท่าที่ควร หรือไม่ก็เห็นความสำคัญมากนัก การเสนอและการสนองก็เลยไม่ค่อยเกิดขึ้น

- การวิจัย เป็นเรื่องสำคัญที่อาจารย์ทุกคนต้องทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาตำแหน่งทางวิชาการ ของตน ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของการเป็นอาจารย์ แต่โดยภารกิจซึ่งเราเป็นมหาวิทยาลัยใหม่ ทำให้อาจารย์ ยังมองไม่เห็นความสำคัญตรงจุดนี้ จึงยังไม่ค่อยมีบทบาทมากนัก ทั้ง ๆ ที่มหาวิทยาลัยได้ส่งเสริมหลายด้าน สาเหตุประการที่หนึ่งคือ อาจารย์มีงานทางวิชาการมาก เช่นการเขียนตำรา 'ซึ่งเป็นภาระที่เกาะติดอยู่ ประการที่สองคือ มหาวิทยาลัยยังใหม่อยู่ ทำให้ยังไม่ค่อยมีอดีตมากนัก ซึ่งการวิจัยนั้นส่วนใหญ่มองอดีต เมื่อไม่มีอดีตก็ยังไม่ค่อยมีตัวอย่างของการวิจัย ในอนาคตคงมีอาจารย์สนใจทำเพราะมีแรงความเคลื่อนไหว จากงานวิจัยของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จากต่างประเทศ ซึ่งจะทำให้เกิดการตื่นตัวได้บ้าง

บทบาทของอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชาติราชที่ควรจะพัฒนา

เนื่องจากระบบทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชาติราชใช้มา 15 ปีแล้ว คงต้องมีการพัฒนา เหมือนกับในต่างประเทศที่ไม่เคยหยุดนิ่ง เพราะเทคโนโลยีของการศึกษาทางไกลนั้นพ่วงอยู่กับเทคโนโลยี ความก้าวหน้าของระบบโทรคมนาคม เช่นแต่ก่อนเราใช้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ แต่ปัจจุบันมี คอมพิวเตอร์ออนไลน์ มหาวิทยาลัยจึงต้องพยายามศึกษาสื่อใหม่ ๆ เพื่อที่จะนำมาใช้ในระบบการเรียน การสอน เป็นการเสริมสื่อที่มหาวิทยาลัยมีอยู่ เพราะขณะนี้ประชาชนได้สัมผัสสื่อใหม่ ๆ มากขึ้น เช่น การศึกษาผ่านดาวเทียม ซึ่งจะช่วยทุ่นค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยมาก ดังนั้นก้าวต่อไปของอาจารย์ใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชาติราช คงต้องพัฒนาการใช้สื่อโทรคมนาคมมาเสริมสื่อที่ใช้ในปัจจุบัน บทบาท ตรงนี้อาจารย์ก็ยังสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษาได้ เช่น ระบบการสื่อสารผ่านโทรศัพท์หรือดาวเทียม

ในลักษณะที่นักศึกษาเรียนกันอยู่เป็นกลุ่มตามศูนย์บริการการศึกษาสามารถติดต่อเข้ามาหาอาจารย์เพื่อ
สอบถามปัญหาจากอาจารย์ที่กำลังบรรยายอยู่ในห้องส่งรายการวิทยุโทรทัศน์ โดยมีการเก็บค่าบริการ ซึ่ง
ตรงจุดนี้จะช่วยให้ความรู้สึกรักของนักศึกษาดีขึ้น และยังช่วยลดปัญหาการลาออกกลางคันได้บ้าง นอกจากนี้
ในต่างประเทศยังมีการพัฒนาไปถึงขั้น Teleworking คือไม่จำเป็นต้องเข้าที่ทำงานตามเวลา และ
Teletraining คือศึกษาอบรมโดยไม่ต้องมาที่มหาวิทยาลัย แต่อยู่ที่ทำงานก็ทำได้ บทบาทของอาจารย์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราชก็จะต้องพัฒนาไปสู่ลักษณะเช่นนั้น

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร. เขียม ฉายงาม
อธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
สัมภาษณ์ วันที่ 17 มีนาคม 2536

บทบาทของอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชตามที่คาดหวัง

อาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ควรจะมีบทบาทไม่แตกต่างไปจากบทบาทของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาอื่น ซึ่งอาจแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ บทบาทที่เป็นทางการ ซึ่งหมายถึงบทบาทตามโครงสร้างอำนาจ หน้าที่ของมหาวิทยาลัย อันได้แก่ การสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการและการทำนุบำรุงวัฒนธรรม อีกลักษณะหนึ่งคือ บทบาทที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งหมายถึงบทบาทในฐานะนักวิชาการ เป็นผู้สร้างองค์ความรู้ให้แก่สังคม เป็นผู้เฝ้ามองวิเคราะห์และทำนาย รวมทั้งชี้แนะสังคมในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นปรากฏการณ์ของสังคม ตามความรู้ ความสามารถที่ตนมีอยู่ เพื่อช่วยให้สังคมเกิดบรรทัดฐานทางความคิดและพฤติกรรม โดยมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การช่วยให้สังคมดำรงอยู่โดยปกติสุข และพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสมที่ควร

การทำบทบาทของอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชในปัจจุบัน

ในฐานะอธิการบดี เห็นว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชยังมีข้อจำกัดในการทำหน้าที่ตามบทบาทที่ไม่เป็นทางการอยู่มาก ส่วนบทบาทที่เป็นทางการนั้นสามารถทำได้ในระดับหนึ่ง สภาพที่เกิดขึ้นเช่นนี้อาจมีปัจจัยมาจากหลายปัจจัย ทั้งปัจจัยภายในตัวของอาจารย์เอง และปัจจัยภายในโครงสร้างของมหาวิทยาลัย การจะให้อาจารย์ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาททั้งสองลักษณะอย่างครบถ้วนได้ จำเป็นต้องสร้างกลไก และบรรยากาศภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยให้มีส่วนในการส่งเสริมต่อบทบาทของอาจารย์ตามที่คาดหวังไว้ ซึ่งขึ้นอยู่กับทรัพยากร ทัศนคติ อุทิศการณ์ และความเปลี่ยนแปลงในสังคมเป็นสำคัญ

ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอ้าน

ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

สัมภาษณ์ วันที่ 5 เมษายน 2536

บทบาทภาระหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชตามที่คาดหวัง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชโดยภารกิจแล้วก็ไม่แตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่นคือ ยังเน้นการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพราะฉะนั้นบทบาทที่มุ่งหวังของอาจารย์ก็คงจะเป็นบทบาททางด้านการสอน การวิจัย และการบริการทางวิชาการแก่สังคมเป็นสำคัญ ข้อแตกต่างอยู่ที่วิธีการจัดการศึกษามากกว่า เพราะว่ามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชเป็นมหาวิทยาลัยเปิดที่ใช้การสอนทางไกลโดยสื่อประสม และสิ่งที่มุ่งหวังเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์คือ อยากจะให้เป็นผู้ดำเนินการพัฒนาวิธีการสอนโดยใช้ระบบทางไกลและใช้สื่อประสม ในส่วนนี้บทบาทของอาจารย์ที่เกี่ยวกับการสอนจึงต่างจากมหาวิทยาลัยอื่น เพราะแทนที่จะมีชั้นเรียนก็ไม่มี ส่วนมากจะเป็นผู้ผลิตและพัฒนาสื่อต่าง ๆ ที่จะใช้สอน เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ และสื่อในรูปแบบอื่น ๆ ดังนั้นถ้าจะถามความคาดหวังในส่วนของอาจารย์ที่เกี่ยวกับระบบทางไกลถือว่าประสบความสำเร็จที่น่าพอใจพอสมควร ที่สามารถพัฒนาสื่อขึ้นมาใช้ และใช้ได้ผลเป็นที่ยอมรับของสังคมไทยโดยทั่วไปเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นจุดแข็งของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช เพราะการที่ประชาชนและนักวิชาการของมหาวิทยาลัยอื่นยอมรับในคุณค่าของสื่อ เช่นเอกสารการสอน และรายการที่ออกไปสู่ประชาชนทางด้านสื่อมวลชน ทั้งรายการวิทยุกระจายเสียงก็ดี รายการวิทยุโทรทัศน์ก็ดี เป็นส่วนที่ทำให้มหาวิทยาลัยได้รับการยอมรับและทำให้บัณฑิตได้รับการยอมรับ อันเนื่องมาจากคุณภาพของสื่อ

บทบาททางด้านวิจัยและบทบาททางด้านบริการทางวิชาการ บทบาททางด้านบริการทางวิชาการจะทำได้มาก เพราะระบบที่ใช้สื่อประสมก็เป็นระบบที่ไปถึงประชาชนในตัวยู่แล้ว และเนื่องจากการจัดตั้งมหาวิทยาลัยและการวางแผนตั้งแต่ต้น ได้มีการผสมผสานเอาเรื่องของบริการทางวิชาการไว้ในกระบวนการเรียนการสอนอยู่ด้วย เช่น จะเห็นว่ามีการให้คนมาเรียนในรูปแบบสัมฤทธิบัตร โดยเอาวิชาที่สอนในหลักสูตรไปเปิดสอนให้ประชาชนไม่จำกัดวุฒิจำกัดวัยเรียนแล้วมาสอบ หรือจัดโครงการพิเศษเช่น กำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือโครงการประกาศนียบัตรวิชาชีพฯ 1 ปี วิธีการที่จะให้บริการทางวิชาการไปสู่ภูมิภาคด้วยวิธีใช้สื่อ ใช้การฝึกอบรมทางไกล และด้วยวิธีที่ผสมผสานกับระบบหลักที่ใช้การเรียนการสอน

บทบาทของอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราชที่คาดหวังว่าจะทำแต่ยังไม่ทำได้ทำ

ส่วนที่คิดว่าอาจารย์ม่งหวัง แต่ยังไม่ทำกันได้อีกเต็มที่ ก็มีอยู่ 2 เรื่องคือ

เรื่องที่ 1 การพัฒนาระบบการสอนทางไกล รู้สึกว่าในระยะ 10 กว่าปีที่ผ่านมา หลังจากที่จัดระบบเสร็จ และพัฒนาสื่อต่าง ๆ แล้ว ยังไม่ได้มีการพัฒนาไปอีกขั้น ในรูปที่ก้าวหน้ากว่าเดิม ตอนนี้ก็ยังไม่ค่อยทำซ้ำ ๆ กับลักษณะเดิม เช่น การที่จะใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยอีกมากขึ้น อย่างคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หรือการใช้ดาวเทียมมาจัดการศึกษา และใช้สื่อผสมในรูปแบบที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์ให้มากกว่าเดิม ส่วนนี้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราชและบทบาทอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช ยังก้าวไม่ทันกับการนำและประยุกต์เอาเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เพิ่มขึ้น หรือมาบูรณาการกับสิ่งที่ทำอยู่แล้ว ซึ่งสมัยหนึ่งเมื่อ 10 กว่าปีมาแล้วอาจจะบอกว่าก้าวหน้า แต่มถึงสมัยนี้มันก้าวไม่ทัน

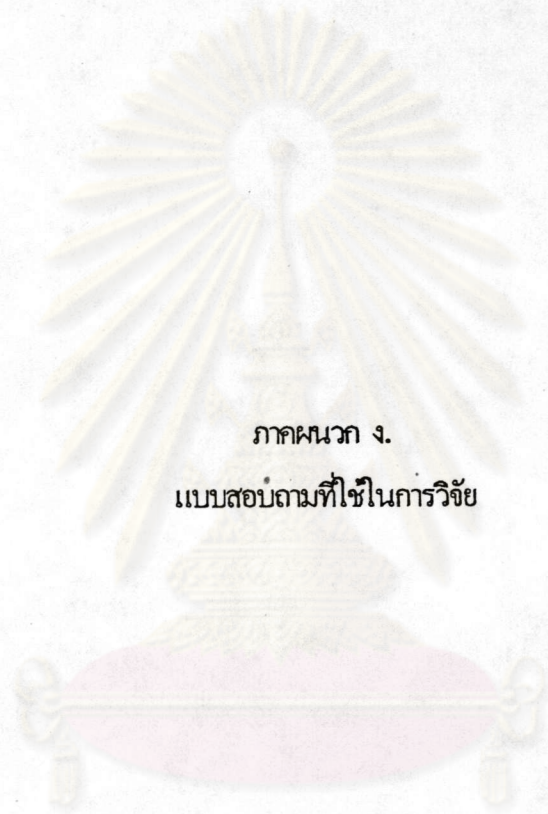
เรื่องที่ 2 บทบาทในเรื่องเกี่ยวกับการวิจัยค้นคว้า ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญของมหาวิทยาลัย ก็ยังทำได้น้อย เนื่องจากว่าในระยะต้นอาจจะต้องทุ่มเทไปในเรื่องการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน แต่มถึงระยะนี้แล้ว ความเป็นมหาวิทยาลัยอยู่ตรงที่บทบาททางการวิจัยค้นคว้า ซึ่งก็คงจะต้องหวังที่จะเห็นบทบาทของอาจารย์ที่จะก้าวมาสู่เรื่องนี้มากขึ้น

ส่วนเรื่องการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ก็มีอยู่ในเรื่องของหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราชได้เปิดการเรียนการสอนทางด้านนี้ไปแล้ว เช่น หลักสูตรไทยศึกษา หลักสูตรบางชุดวิชาที่เน้นทางวัฒนธรรม และการที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราชใช้สื่อก็สามารถที่จะอาศัยสื่อทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมได้ในรายการที่เกี่ยวข้อง แต่เนื่องจากความเป็นมหาวิทยาลัยเปิด โอกาสที่จะจัดกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมภายในมหาวิทยาลัยเองในลักษณะที่ไม่มีชั้นเรียน ไม่มีนักศึกษามาอยู่ประจำ ก็คงจะทำได้จำกัด แต่ส่วนที่จะทำได้และเสริมในส่วนที่มหาวิทยาลัยอื่นทำไม่ได้ก็คือ การเผยแพร่ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมผ่านสื่อโดยการผลิตรายการทางวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง และทำออกไปเป็นบริการถึงประชาชน เป็นอีกส่วนหนึ่งที่อาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราชจะทำได้มาก ส่วนอีกประการหนึ่งที่อยากเห็นแต่ยังไม่ทำได้มาก ก็คือ เรื่องที่เป็นปัญหาสำคัญของสังคม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราชจะมีบทบาทได้มาก เช่น เรื่องการณรงค์เพื่อประชาธิปไตย หรือรณรงค์ปัญหาสังคมที่วิกฤต เช่น ปัญหาโรคเอดส์ จริง ๆ แล้วมหาวิทยาลัยที่มีขีดความสามารถในการผลิตรายการที่จะใช้กับสื่อไปถึงมวลชนจะมีบทบาทได้มาก ซึ่งในส่วนเหล่านี้มหาวิทยาลัยก็ทำอยู่บ้าง แต่คิดว่ายังไม่เต็มที่ และสำคัญที่สุดที่อยากเห็นก็คือว่า การที่ได้สร้างความชำนาญการ และได้สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยี

รองรับการผลิตสื่อต่าง ๆ ยากเห็นมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราชให้กับหน่วยงานต่าง ๆ หรือสถานศึกษาต่าง ๆ ที่มีขีดความสามารถน้อยกว่า เพราะฉะนั้นในอนาคตอยากเห็นมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช เป็นผู้นำสื่อการศึกษาไมใช่เพื่อตัวเอง แต่เพื่อจะตอบสนองความต้องการและส่งเสริมหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับประถม มัธยม และโดยทั่วไป บทบาทส่วนนี้ยังทำได้จำกัด และเพื่อประยุกต์ไปสู่กิจการด้านอื่นให้กว้างขวางขึ้น ทั้งในด้านการเผยแพร่ความรู้และการรณรงค์ในเรื่องที่เป็นปัญหาสังคม และในเรื่องศิลปวัฒนธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง.
แบบสอบตามที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

27 พฤศจิกายน 2535

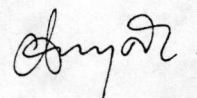
เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ท่านอาจารย์ที่เคารพ

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวภัทรฤดี สุพัฒน์โสภณ เป็นนิสิตปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การวิเคราะห์บทบาทของอาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมสาร" เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาบทบาทของอาจารย์ที่ทำงานในส่วนต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยให้ตอบสนองต่อภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย 4 ด้านคือ ด้านการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งโครงการวิจัยนี้ได้รับความเห็นชอบจากท่านอธิการบดีเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และให้ดำเนินการเก็บข้อมูลได้

ข้าพเจ้าเห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบทบาทนี้โดยตรงและสามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยดังกล่าว จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ตรงกับสภาพที่ท่านได้ปฏิบัติจริง ซึ่งข้าพเจ้าขอรับรองว่าจะไม่มีการพิจารณาคำตอบของท่านเป็นรายบุคคล แต่จะทำการวิเคราะห์ในลักษณะภาพรวม คำตอบของท่านไม่ว่าจะเป็นเช่นไร จะไม่เกิดผลเสียหายใด ๆ ทั้งสิ้น เพื่อให้ผลการวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินภารกิจของมหาวิทยาลัยในอนาคต ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความร่วมมือด้วยดีจากท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวภัทรฤดี สุพัฒน์โสภณ)

ผู้วิจัย

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ

คำชี้แจง ข้อคำถามต่อไปนี้เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของท่าน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการวิเคราะห์ข้อมูล ขอความกรุณาท่านได้โปรดให้ข้อมูลตรงตามความเป็นจริงและครบถ้วน โดยเขียนวงกลม ล้อมรอบตัวเลขที่ท่านเลือก หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ถูกต้อง และสมบูรณ์ตามความเป็นจริง

1. หน่วยงานที่สังกัด

1. สาขาวิชาศิลปศาสตร์	2. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
3. สาขาวิชาวิทยาการจัดการ	4. สาขาวิชานิติศาสตร์
5. สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	6. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
7. สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์	8. สาขาวิชารัฐศาสตร์
9. สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร-
และสหกรณ์	10. สาขาวิชานิติศาสตร์
11. สำนักทะเบียนและวัดผล	12. สำนักเทคโนโลยีการศึกษา

2. ตำแหน่งทางวิชาการในปัจจุบัน

1. อาจารย์	2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์
3. รองศาสตราจารย์	4. ศาสตราจารย์

3. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งบริหาร

1. ไม่ได้ดำรงตำแหน่ง
2. ดำรงตำแหน่ง

4. ในอดีตท่านเคยดำรงตำแหน่งบริหารของ มสธ.

1. ไม่เคย
2. เคย ตำแหน่ง

5. ท่านรับราชการในตำแหน่งอาจารย์ประจำของ มสธ. มาเป็นระยะเวลา

..... ปี (เศษของปีถ้าเกิน 6 เดือนให้นับเป็น 1 ปี)

สำหรับผู้วิจัย

1-3

4-5

6

7

8

9-10

ตอนที่ 2 บทบาทของอาจารย์ มสธ.

คำชี้แจง ข้อคำถามต่อไปนี้เป็นบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานของอาจารย์ มสธ. ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ

1. เป็นคำถามเกี่ยวกับจำนวนภาระงานของอาจารย์ นับตั้งแต่เข้ามาเป็นอาจารย์ มสธ.
 2. เป็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์ในด้านการสอน
 3. เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่อื่น ๆ ในฐานะที่เป็นอาจารย์ มสธ.
1. ขอให้พิจารณาว่า นับตั้งแต่ท่านเข้ามาเป็นอาจารย์ประจำของ มสธ. จนถึงปัจจุบัน ท่านได้ทำบทบาทต่อไปนี้หรือไม่ ถ้าไม่ได้ทำให้เขียนเครื่องหมาย ลงในช่องไม่ได้ทำ หากท่านทำโปรดระบุจำนวนภาระงานที่ทำลงในช่องว่าง ถ้าจำไม่ได้ให้ประมาณการ (กรุณาตอบทุกข้อ)

บทบาทของอาจารย์ มสธ.	ไม่ได้ทำ	ทำ (โปรดระบุจำนวน)	สำหรับผู้วิจัย
1. <u>การพัฒนาหลักสูตร</u>			
1.1 พัฒนา/ร่วมพัฒนาหลักสูตรหลักสูตร	☐ 11 ☐ ☐ 12-13
1.2 ประเมินหลักสูตรหลักสูตร	☐ 14 ☐ ☐ 15-16
2. <u>การผลิตชุดวิชา/ชุดการสอน</u>			
2.1 ผลิต/ร่วมผลิตเอกสารการสอน (เขียนหน่วย)หน่วย	☐ 17 ☐ ☐ 18-19
2.2 ผลิต/ร่วมผลิตชุดการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ชุด	☐ 20 ☐ ☐ 21-22
2.3 ผลิต/ร่วมผลิตและบริหารชุดวิชาการระดับ บัณฑิตศึกษาชุด	☐ 23 ☐ ☐ 24-25
2.4 ผลิต/ร่วมผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงรายการ	☐ 26 ☐ ☐ ☐ 27-29
2.5 ผลิต/ร่วมผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์รายการ	☐ 30 ☐ ☐ 31-32
2.6 ผลิต/ร่วมผลิตเทปเสียงประจำชุดวิชา/ ประกอบชุดวิชารายการ	☐ 33 ☐ ☐ 34-35
2.7 ผลิต/ร่วมผลิตชุดการสอนเสริม และ/หรือ เอกสารโสตทัศนชุด	☐ 36 ☐ ☐ 37-38
2.8 ผลิต/ร่วมผลิตเทปวีดิทัศน์รายการ	☐ 39 ☐ ☐ 40-41
2.9 ผลิต/ร่วมผลิตสื่อโสตทัศนอื่น ๆ เช่น แผ่นใส สไลด์ ภาพยนตร์ ฯลฯเรื่อง	☐ 42 ☐ ☐ 43-44

บทบาทของอาจารย์ มสธ.	ไม่ได้ทำ	ทำ (โปรดระบุจำนวน)	สำหรับผู้วิจัย
3. การประเมินชุดวิชา			
3.1 ประเมินเอกสารการสอนชุดวิชา	☐ 45 ☐ ☐ 46-47
3.2 ประเมินรายการวิทยุกระจายเสียงรายการ	☐ 48 ☐ ☐ 49-50
3.3 ประเมินรายการวิทยุโทรทัศน์รายการ	☐ 51 ☐ ☐ 52-53
4. การปรับปรุงชุดวิชา			
4.1 ปรับปรุง/ร่วมปรับปรุงเอกสารการสอนหน่วย	☐ 54 ☐ ☐ 55-56
4.2 ปรับปรุง/ร่วมปรับปรุงรายการวิทยุกระจายเสียงรายการ	☐ 57 ☐ ☐ 58-59
4.3 ปรับปรุง/ร่วมปรับปรุงรายการวิทยุโทรทัศน์รายการ	☐ 60 ☐ ☐ 61-62
4.4 ปรับปรุง/ร่วมปรับปรุงเทปเสียงรายการ	☐ 63 ☐ ☐ 64-65
5. การวิจัย			
5.1 ทำวิจัยหรือร่วมวิจัยตามข้อกำหนดการวิจัยหรือแผนงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเรื่อง	☐ 66 ☐ ☐ 67-68
5.2 ทำวิจัยตามความสนใจเรื่อง	☐ 69 ☐ ☐ 70-71
5.3 ทำวิจัยเพื่อรองรับการเปิดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาเรื่อง	☐ 72 ☐ ☐ 73-74
5.4 เข้าร่วมหรือทำวิจัยให้แก่หน่วยงานภายนอกเรื่อง	☐ 75 ☐ ☐ 76-77
6. การแต่งตั้งตำรา			
6.1 แต่งตำราสำหรับศึกษา ค้นคว้า อ้างอิงประกอบชุดวิชาตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเรื่อง	☐ 78 ☐ ☐ 79-80
6.2 แต่งตำราสำหรับอ้างอิงในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรีเรื่อง	☐ 4 ☐ ☐ 5-6

บทบาทของอาจารย์ มสธ.	ไม่ได้ทำ	ทำ (ไปกี่ครั้ง)	สำหรับผู้วิจัย
6.3 แต่งตำราที่เกี่ยวกับการศึกษาทางไกลเรื่อง	☐ 7 ☐ ☐ 8-9
6.4 แต่งตำราประเภทอื่นที่ขาดแคลนเรื่อง	☐ 10 ☐ ☐ 11-12
7. การบริการทางวิชาการแก่สังคม			
7.1 จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการเรื่อง	☐ 13 ☐ ☐ ☐ 14-16
7.2 จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมให้แก่หน่วยงาน ภายนอกหลักสูตร	☐ 17 ☐ ☐ ☐ 18-20
7.3 จัดทำรายการทางวิชาการเพื่อบริการสังคมทาง วิทยุกระจายเสียง และ/หรือวิทยุโทรทัศน์รายการ	☐ 21 ☐ ☐ ☐ 22-24
7.4 เขียนบทความทางวิชาการออกเผยแพร่เรื่อง	☐ 25 ☐ ☐ ☐ 26-28
7.5 จัดประชุม บรรยาย อบรม สัมมนาทาง วิชาการให้แก่หน่วยงานภายนอกครั้ง	☐ 29 ☐ ☐ ☐ 30-32
7.6 จัดนิทรรศการทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ความรู้ครั้ง	☐ 33 ☐ ☐ 34-35
7.7 เป็นวิทยากรฝึกอบรม บรรยาย อภิปราย ประชุม สัมมนาให้แก่หน่วยงานภายนอกครั้ง	☐ 36 ☐ ☐ ☐ 37-39
7.8 เป็นที่ปรึกษาให้หน่วยราชการหรือองค์กร- เอกชนแห่ง	☐ 40 ☐ ☐ 41-42
7.9 เป็นอาจารย์สอนพิเศษแก่สถาบันการศึกษาอื่นแห่ง	☐ 43 ☐ ☐ 44-45
8. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม			
8.1 เผยแพร่ความรู้หรือผลงานวิจัยด้าน ศิลปวัฒนธรรมเรื่อง	☐ 46 ☐ ☐ 47-48
8.2 ให้คำปรึกษาแนะนำทางด้านศิลปวัฒนธรรม แก่หน่วยงานภายในและภายนอกครั้ง	☐ 49 ☐ ☐ 50-51
8.3 เข้าร่วมกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ที่มหาวิทยาลัยจัดครั้ง	☐ 52 ☐ ☐ 53-54

บทบาทของอาจารย์ มสธ.	ไม่ได้ทำ	ทำ (โปรดระบุจำนวน)	สำหรับผู้วิจัย
8.4 จัดประชุม บรรยาย อบรม สัมมนา หรือ นิทรรศการทางด้านศิลปวัฒนธรรมครั้ง	☐ 55 ☐ ☐ 56-57
8.5 เป็นวิทยากร บรรยาย อภิปราย ประชุม สัมมนา ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมครั้ง	☐ 58 ☐ ☐ 59-60
8.6 จัดงานประเพณี หรืองานประกวดด้าน ศิลปวัฒนธรรมครั้ง	☐ 61 ☐ ☐ 62-63

2. ข้อความต่อไปนี้เป็นบทบาทของอาจารย์ มสธ. ทางด้านการสอน ซึ่งท่านอาจทำเป็นบางภาค/
บางครั้ง หรือทำทุกภาค/ทุกครั้ง ในการตอบแบบสอบถามข้อนี้ ขอให้ท่านเขียนเครื่องหมาย
ลงในช่องที่ตรงกับภาระของท่านตามความเป็นจริงทุกข้อ

บทบาทของอาจารย์ มสธ.	ไม่ได้ทำ	ทำเป็นบางภาค	ทำทุกภาค	สำหรับผู้วิจัย
1. การสอนเสริม				
1.1 สอนเสริมแก่นักศึกษา	☐ 64
2. การอบรมเข้ม/ การฝึกภาคปฏิบัติ				
2.1 อบรมเข้มโครงการเสริมประสบการณ์บัณฑิต หรืออบรมเข้มชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพ	☐ 65
2.2 อบรมเข้ม (พิเศษ) ชุดวิชา	☐ 66
2.3 ฝึกภาคปฏิบัติ (เฉพาะสาขาวิชานิเทศศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ)	☐ 67
3. การสอบและการประเมิน				
3.1 ตรวจสอบและประเมินผลงานของนักศึกษา	☐ 68
3.2 ออกข้อสอบ	☐ 69
3.3 ตรวจสอบร่างข้อสอบ	☐ 70

บทบาทของอาจารย์ มสธ.	ไม่ได้ทำ	ทำเป็นบางภาค	ทำทุกภาค	สำหรับผู้วิจัย
3.4 ควบคุมการพิมพ์ข้อสอบ	☐ 71
3.5 วิเคราะห์ข้อสอบ	☐ 72
3.6 ปรับปรุงข้อสอบ	☐ 73
3.7 คุมเครื่องตรวจข้อสอบปรนัย (OMR)	☐ 74
3.8 ตรวจข้อสอบอัตนัย	☐ 75
3.9 คุมสอบ/ประสานงานการสอบ	☐ 76
	ไม่ได้ทำ	ทำเป็นบางครั้ง	ทำทุกครั้ง	
4. <u>การให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่นักศึกษา</u>				
ท่านให้คำปรึกษาในโอกาสที่ไป				
4.1 ปฐมนิเทศนักศึกษา	☐ 77
4.2 สอนเสริม	☐ 78
4.3 คุมสอบ/ประสานงานการสอบ	☐ 79
4.4 เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมนักศึกษา	☐ 80

3. นอกเหนือจากบทบาทหน้าที่ดังกล่าว มหาวิทยาลัย หรือสาขาวิชา/สำนัก ได้มอบหมายให้ท่านปฏิบัติงานอื่นอย่างไร (เช่น งานบริหาร การได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการต่าง ๆ)

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคของอาจารย์ มสธ.

ท่านประสบปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของอาจารย์ มสธ. อย่างไร และ
ท่านคิดว่าจะมีแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร

ปัญหาอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
<p>ด้านการสอน (การผลิต/ประเมิน/ปรับปรุงชุดวิชา, การสอนเสริม, การสอน, การอบรมแก่นักศึกษา, การให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่นักศึกษา)</p>	
<p>ด้านการวิจัยและแต่งตำรา</p>	
<p>ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม</p>	

ปัญหาอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	
ด้านอื่น ๆ	

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง

เพื่อป้องกันผู้อื่นทราบข้อมูลของท่าน

หลังจากที่ท่านตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว

กรุณาพับครึ่งแล้วเขี่ยริม

และส่งคืนผู้วิจัย ตามที่อยู่ด้านหลัง

ซึ่งได้จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้ว

ขอให้ท่านอาจารย์มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานยิ่ง ๆ ขึ้น

ประวัติผู้เขียน

นางสาวภัทรฤดี สุพัฒน์โสภณ เกิดวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2504 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี
ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาจิตวิทยา จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2525 และเข้าศึกษาต่อใน
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2533 ปัจจุบันรับราชการตำแหน่ง
นักวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย